

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування

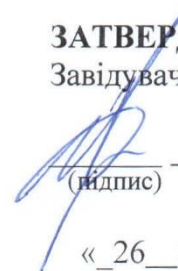
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС

Інституціональне забезпечення публічної влади

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Руденко О.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 26 » серпня 2024 р.

Розробник (-и): Бутко М.П., д.е.н., професор

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування

Протокол від «26» серпня 2024 р. № 11

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

І.М. Олійченко
(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	1 рік, 1 семестр ОПП «Публічне управління та адміністрування» ОПП «Державна служба»
Викладач (-і)	Бутко М.П., д.е.н., професор
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/kafedra/vikladachi-kafedri/
Контакти викладача	+380503136055 m.butko@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Інституціональна економіка – це розуміння економічного розвитку через призму сучасного напрямку розвитку економічної теорії - інституціоналізму. Даний курс спрямований на розкриття витоків, генези та розвитку теоретико-методологічних основ інституційної економічної теорії у складі основних дослідних програм – традиційного та нового інституціоналізму, їх структури та аналітичного інструментарію; розкриття сутності інституцій як базового елементу інституційного аналізу економічного розвитку; ознайомлення магістрантів із сучасним інструментарієм інституційно-еволюційного аналізу процесів економічного розвитку; змісту та механізмів інституційних змін, визначенні траєкторії та суперечностей сучасного економічного розвитку, шляхів подолання інституційних пасток і дисфункцій трансформаційної економіки. В центрі уваги цього напрямку – дослідження взаємодії економічних суб'єктів відкритої ринкової економічної системи та елементів інституціональної структури. В межах курсу розглядається впровадження основних стратегічних цілей економічних реформ в важливих сферах життя суспільства.

2. Мета та цілі курсу. Метою навчальної дисципліни «Інституціональне забезпечення публічної влади» є допомога здобувачам у формуванні базових уявлень про сутність, зміст та еволюцію інституціонального напрямку в економічній теорії, відмінні риси і особливості методології інституціональних досліджень, фундаментальні засади теорій інституціоналізму та їх засновників, інституціональні особливості поведінки домогосподарств, фірми і держави як економічних агентів.

Завданнями курсу є:

- розглянути основні поняття інституціональної економіки, розкрити можливості їх застосування для аналізу інститутів економіки;

- показати, що розвиток сучасної економіки вимагає адекватних інституціональних механізмів, створення яких є складним і тривалим процесом, що ці механізми практично не піддаються запозиченню;

- допомогти здобувачам сформуванню глибокого розуміння як функціонує економіка, які стимули створює інституціональне середовище, як інститути впливають на поведінку людей, а отже, і на зростання добробуту населення;

- навчити студентів розуміти проблеми, які виникають при взаємодії людей, можливі способи їх вирішення, що ґрунтуються на використанні не тільки формальних правових інструментів, але і неформальних механізмів.

Вивчення матеріалу дисципліни сприяє формуванню організаційно-управлінського мислення, вміння аналізу проблемних ситуацій, вироблення навичок прийняття політичних і управлінських рішень, готує фахівців до практичної діяльності управління підприємством.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні інтегральну компетентність (ІК), загальні (ЗК) та фахові спеціальні (ФК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК).

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування..

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (РН), передбачені освітньою програмою:

ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

ПРН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

– **знати і розуміти:** основи інституційної побудови публічного управління та адміністрування, об'єктів та суб'єктів управління, взаємозв'язку основних політичних інститутів з принципами територіальної організації влади, формуванням публічної служби, організацією системи прийняття політичних та адміністративних рішень, критерії загальної ефективності публічного управління та адміністрування; завдання органів публічної влади у сфері захисту та втілення національних інтересів; сутність багаторівневого управління, механізми взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, особливості реформування територіальної організації влади в Україні; організаційно-функціональну структуру системи державного управління та системи місцевого самоврядування, зокрема підходи до розподілу повноважень між органами публічної влади, специфіку представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування; розподіл адміністративних процесів на функції управління, сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування; значення інститутів громадянського суспільства для розвитку системи публічного управління та адміністрування.

– **вміти:** застосовувати знання тенденцій розвитку теорії та практики публічного управління та адміністрування для розв'язання конкретних задач, застосовувати законодавчі вимоги до здійснення функцій публічної адміністрації; розробляти проекти нормативно-правових актів з питань організації та функціонування органів публічної влади на національному, регіональному, місцевому рівнях; розробляти програмні документи у цій сфері; приймати управлінські рішення на засадах цінностей демократичної та правової держави.

4. Пререквізити. Вивчення даної навчальної дисципліни здобувач розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Вивчення дисципліни «Інституціональне забезпечення публічної влади» здійснюється разом з такими навчальними дисциплінами, як: «Системний підхід в публічному управлінні», «Регіональне управління та місцеве самоврядування» та ін. У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують виконання комплексного тренінгу, здійснення науково-дослідної практики та переддипломну практику.

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин денна/заочна
Лекції	16/6
Лабораторні заняття	16/6
Самостійна робота	88/108
Індивідуальне завдання – контрольна робота	
Всього кредитів	4

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу

6. Тематика курсу

Модуль 1. Загальні основи теорії інституціоналізму

Тема 1 Теоретико-методологічні витoki інституціональної теорії. Тема 2. Базові елементи інституціонального аналізу економічного розвитку (інститути, інституції).

Тема 3. Інституційна структура ринкової економіки (інституціональне середовище, інституційний порядок).

Тема 4. Інституціональні умови формування моделі «homo institutus».

Тема 5. Інституціональна трансформація економіки України.

Змістовий модуль 2. Форми і категорії інституціональної економіки

Тема 6. Економічні інститути і транзакційні витрати в структурі економічного розвитку.

Тема 7. Інституціональний аналіз прав власності в структурі економічного розвитку.

Тема 8. Економічні організації. Інституціональні основи діяльності домогосподарств, фірм, держави.

Тема 9. Зміст та механізми інституціональних змін в структурі економічного розвитку.

Тема 10. Інноваційна економіка та інституціональний устрій її формування в умовах сучасної глобалізації

7. Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: присутність – 10 балів, практичні заняття – до 35 балів, контрольна робота – до 15 балів. Семестровий контроль у вигляді екзамену проводиться під час сесії у вигляді тестування (максимум 40 балів).

Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за іспит.

Загальна система оцінювання курсу	<i>Активна участь в роботі впродовж семестру (виконання тематичних завдань, виконання індивідуальних практичних завдань) /екзамен - 60/40</i>
Вимоги до РГР, КР, КП тощо	<i>Виконання розрахунково-графічної роботи оцінюється в 15 балів</i>
Практичні заняття	<i>Підготовка усних відповідей з лекційного матеріалу, відповідь на питання самостійного опрацювання, виконання практичних завдань</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Наявність конспекту лекцій, активність протягом навчального семестру, мінімальна кількість балів 21</i>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії інституціоналізму		25
1	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	5
2	Повнота та своєчасність виконання завдань	15
3	Присутність та активність на лекціях	5
Змістовий модуль 2. Форми і категорії інституціональної економіки		20
1	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	5

2	Повнота та своєчасність виконання завдань	10
3	Присутність та активність на лекціях	5
Контрольна робота		15
Семестровий контроль (Екзамен)		40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політика курсу

Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання іспиту всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний іспит складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної

недоброочесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброочесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброочесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі завдань оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях тощо.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентностей з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістових модулів.

9. Рекомендована література

1. Інституційно-інформаційна економіка : підручник / А.А. Чухно, П.І. Юхименко, П.М. Леоненко ; за ред. А.А. Чухна. – К. : Знання, 2008. – 700 с.
2. Аузан О. Економіка всього. Які інститути визначають наше життя. – К. : Laurus, 2017. – 144 с.
3. Гайдай Т.В. Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст : монографія – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 296 с.
4. Однорог М.А. Становлення аграрної сфери в умовах інституціонального забезпечення розвитку ринку інновацій : монографія. К. : Центр учбової літератури, 2020. 486 с.
5. Краус Н.М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку : монографія. – К. : Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.
6. Загурський О.М. Конкурентоспроможність аграрного сектору економіки України: інституціональний аспект : монографія. К. : Університет “Україна”, 2015. 455 с.
7. Stefan Voigt. Institutional Economics. Cambridge, 2019. 306 p. <https://www.book2look.com/vbook.aspx?id=9781108473248>
8. John Groenewegen, Antoon Spithoven, Anette van den Berg. Institutional Economics. An Introduction. Cambridge, 2019. 393 p. file:///C:/Users/User/Downloads/Chapter1textbook.pdf
9. Стратегічний менеджмент в умовах посилення інтеграційних процесів : підручник Бутко М.П., Бутко І.М., Олійченко І.М., Повна С.В., Попело О.В., Ревко А.М., Самійленко Г.М., Трейтяк О.В., Харченко Ю.П.). К. : ЦУЛ, 2021. 344 с.
10. Стратегічний менеджмент : навчальний посібник / Бутко М.П., Оліфіренко Л.Д., Олійченко І.М., Пепа Т.В., Повна С.В., Шабардіна Ю.В., Іванова Н.В., Шевченко О.М. Дітковська М.Ю., Задорожна С.М. / За заг. ред. Бутка М.П. К. : ЦУЛ. 2016. 376 с.

11. Економічний простір регіону в інтеграційній стратегії розвитку : колективна монографія / під заг. ред. М.П. Бутка [М.П. Бутко, Н.В. Іванова, Л.Д. Оліфіренко, Т.В. Пепа, С.В. Повна, О.В. Попело, Ю.В. Шабардіна, Ф.М. Уляненко та ін.]. К. : Кондор-Видавництво, 2016. 432 с.

12. Харченко, Ю.П. Інституціоналізація регіонального простору: теорія, методологія, практика : монографія / Ю.П. Харченко. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. – 290 с.

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

- 1) Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
- 2) Законодавство України <https://www.rada.gov.ua/news/zak>
- 3) Офіційне представництво Президента України. <http://www.president.gov.ua>
- 4) Офіційний портал Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua/>
- 5) Офіційний портал органів виконавчої влади України. <http://www.kmu.gov.ua/>
- 6) Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України <http://www.mfa.gov.ua/>
- 7) Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>